

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

TESTUL Nr. 2

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

TEST PENTRU EXERSARE
CICLUL LICEAL

Profil real

februarie, 2024

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

TEST 2
SUBIECTUL I (24 de puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Renașterea a avut, în esență, o natură estetică și intelectuală. Renașterea marchează ieșirea din Evul Mediu și dintr-un mileniu în care viziunea europenilor asupra lumii fusese condiționată de credința lor, sub tutela Bisericii. [...] Din secolul al XIV-lea, poezii, pictorii și sculptorii găsiseră o sursă de inspirație în scrierile și în artefactele grecești și romane. Savanții au reînviat conceptul de moralitate ce își avea originea în gândurile și acțiunile oamenilor, nu în supranatural. La toate acestea s-a adăugat interesul, împrumutat de la Aristotel, pentru liberul arbitru al omului. Această deschidere mentală a stimulat o redescoperire a științelor matematicii, astronomiei și geografiei, cunoscute de antici.”

(Simon Jenkins, *Scurtă istorie a Europei*)

SURSA B

„Renașterea își are rădăcinile în ultimele decenii ale secolului al XIV-lea. În această primă fază, în mod convențional numită Umanism, se produce debutul procesului de recuperare a culturilor greacă și latină, fapt ce va caracteriza și secolul următor, și care se traduce în practică prin cercetările asidue asupra codurilor antice și a manuscriselor din bibliotecile mănăstirilor medievale. Autori precum Aristotel, Socrate, Platon, Cicero, Tacit, Seneca, sunt din nou studiați și opera lor alimentează gândirea care va pregăti depășirea culturii medievale, învățându-i pe intelectuali gustul cercetării centrate pe valoarea absolută a ființei umane. Umanismul a constituit premisa fondării științei moderne, care trebuia să ia drept criteriu de măsură omul și capacitatea acestuia de a construi doar cu forța rațiunii un adevăr liber de constrângeri religioase.”

(*Atlas de istorie a Lumii*)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Explică, în baza surselor, termenul <i>Renaștere</i> . <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
2	Identifică în surse două idei promovate de umaniști privind crearea noului ideal uman. <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Explică, în baza sursei A și a cunoștințelor obținute anterior, contextul istoric în care a apărut și s-a răspândit <i>Renașterea</i> . <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4	Compară opiniile autorilor cu privire la rolul <i>Renașterii</i> și <i>Umanismului</i> în evoluția științelor moderne (sursele A și B). Argumentează răspunsul cu trimitere la surse. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
5	Exprimă-ți argumentat opinia: <i>Renașterea a avut, în esență, o natură estetică și intelectuală</i> . <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

SUBIECTUL al II-lea (22 de puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„Remarcabil gânditor politic, fin observator al înnoirilor în structurile statale pe plan european, [...] sprijinitor al domniei tatălui său, a promovat în lucrările lui că Moldova nu putea fi salvată decât prin înlăturarea jugului turcesc și întărirea autorității domnului în țară. [...] El (Dimitrie Cantemir – n.n.) a introdus noi reglementări în sistemul fiscal [...], a readus sub ascultarea mitropoliei Moldovei unele din mănăstirile ce fuseseră închinare mănăstirilor și patriarhiilor din Imperiul Otoman [...], a căutat să atragă la conducerea țării, în locul boierilor compromiși, vădit ostili vederilor lui, noi boieri.

[...] Ideea unei eventuale alianțe cu Imperiul Habsburgic îi năștea [...] o legitimă îngrijorare. Modul în care habsburgii se comportau în Transilvania, unde ei înlocuiseră dominația otomană cu o dominație a lor, mult mai dură [...], îl făcea pe domnul Moldovei să nu aibă încredere în loialitatea Casei de Austria. Rămânea ca singura soluție în politica externă a Moldovei, favorabilă intereselor ei, să fie aliată cu Rusia împotriva turcilor.”

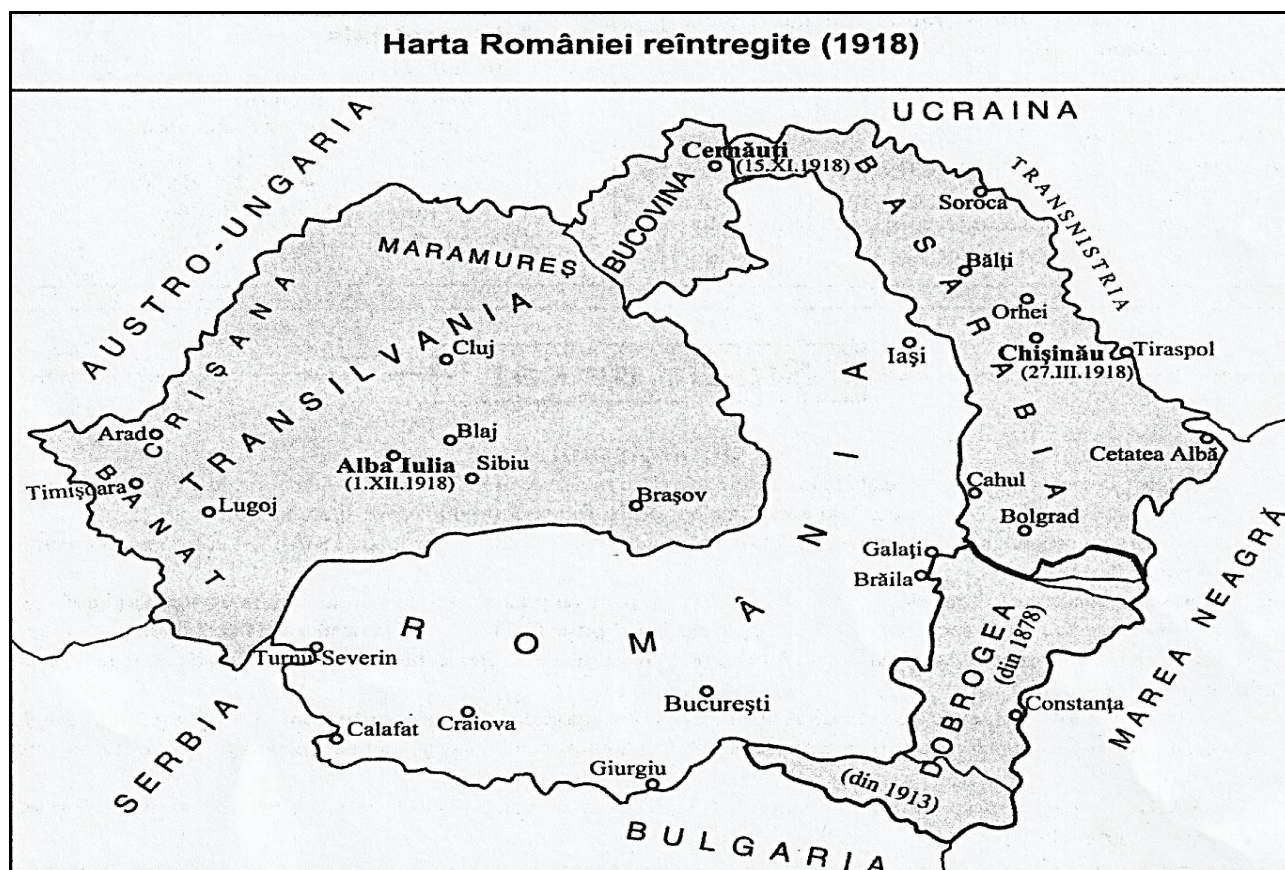
(Ștefan Ștefănescu, *Gândirea politică și relațiile Moldovei cu statele vecine la începutul veacului al XVIII-lea*)

Nr.	Item	Punctaj	
1	Selectează din sursă două informații prin care autorul apreciază calitățile gânditorului și omului politic Dimitrie Cantemir. <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Identifică în sursă două măsuri de ordin intern, întreprinse de Dimitrie Cantemir pentru consolidarea Principatului Moldovei. <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Determină atitudinea lui Dimitrie Cantemir față de Imperiul Habsburgic. Argumentează răspunsul cu trimitere la sursă și la cunoștințele obținute anterior. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
4	Formulează o consecință a alianței dintre Dimitrie Cantemir și țarul rus Petru I. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

5	Apreciază rolul lui Dimitrie Cantemir în istorie. Argumentează răspunsul.	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6

SUBIECTUL al III-lea (19 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.

Nr.	Item	Punctaj	
1	Identifică un eveniment istoric, pentru care harta dată poate servi ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.		

		L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
2	Determină un proces istoric, pentru care harta dată poate servi ca sursă de informare. Argumentează răspunsul cu trimitere la hartă și la cunoștințele obținute anterior.	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
3	Elaborează, în baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o concluzie cu referire la importanța Unirii Basarabiei cu România.	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

SUBIECTUL al IV-lea (35 de puncte)

Studiază sursele A-D.

SURSA A.

„În imperiu s-au răspândit zvonuri înspăimântătoare că semințiile nordice se zbat în convulsioni noi și mai mari decât cele obișnuite, că pe tot spațiul care se întinde de la marcomani și cvazi până la Pontus Euxinus, mulțimea barbară a fost alungată din sălașurile ei de alte neamuri venite pe neașteptate de departe, din care cauză acum cutreieră pe valea Istrului cu familii cu tot [...] Știrile au fost confirmate de sosirea solilor care transmiteau, prin rugăminți și angajamente, cererea neamurilor invadate de a li se îngădui să treacă fluviul.”

(Ammianus Marcellinus, *Istorie romană*)

SURSA B.

„Ajungând împărat, el [Dioclețian] a înțeles, că activitatea unui singur om nu era suficientă pentru a conduce imensul imperiu, unde, aproape în fiecare zi, trebuia înăbușită o revoltă sau trebuiau respinse atacurile la granițele care erau invadate de barbari. Necesitatea acestei lupte constante i-a sugerat ideea de a împărți puterea sa în patru, prin desemnarea a doi cezari, destinați să asigure succesiunea. Această guvernare de patru persoane s-a numit tetrarhie.”

(P.Guiraud, G. Lacour-Gayet, *Histoire romaine*)

SURSA C.

„[...] Noi, împăratul Constantin și cu împăratul Licinius, am hotărât în privința cultului religios, să le dăm atât creștinilor, cât și celorlalți, libertatea de a profesa religia pe care ar dori-o, pentru ca divinitatea și ființa cerească, oricare ar fi ea, să ne fie favorabilă și binevoitoare nouă și supușilor noștri. Căci lucrul acesta corespunde situației vremurilor noastre, ca fiecare să aibă libertatea de a-și alege, după voia sa, o divinitate și de a se închina ei.”

(Eusebiu, *Istoria bisericească*)

SURSA D.

„Geniul Romei s-a stins odată cu Theodosius (379-395), ultimul succes al lui Augustus și Constantin, care a mai apărut pe câmpul de bătaie în fruntea armatelor sale și a cărui autoritate a fost universal recunoscută pe întreaga întindere a imperiului. După moartea tatălui lor, Arcadius și Honorius fură salutați, prin consimțământul unanim al omenirii, drept împărați legitimi ai Estului și Vestului.”

(E.Gibbon, *Istoria declinului și prăbușirii Imperiului Roman*)

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, în o pagină, un eseu la tema: *Reformele împăraților romani - depășire temporară a crizei Imperiului Roman.*

În textul tău:	Punctaj	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
formulează relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
plasează în timp și spațiu evenimente/ procese/ fenomene	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
menționează o personalitate istorică care a contribuit evenimentele/ procesele descrise.	L 0 1 2	L 0 1 2
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2

